N°. 162. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zondag 10 November.

Nu of later?

In een zeer uitgebreid artikel komt het *Handelsblad* nogmaals terug op de *Financiën des lands* en de *Overzeesche bezittingen.* Het vindt het voorgedragen ontwerp tot daarstelling eener nieuwe schuld van 56 millioen op de Oost even *onverwacht* als *onbegrijpelijk.* Opzigtens de *aanzienlijke voorschotten* waarvan de minister van financiën gewaagde, vraagt het:

»Waartoe waren die voorschotten aan de Nederlandsche schatkist noodzakelijk? Telken jare, bij de overweging van de voordragten, die eenigzins in verband stonden met de Oostindische geldmiddelen, heeft de regering de meest geruststellende verzekeringen aan de nationale vertegenwoordiging gegeven, omtrent den stand derzelve en het vooruitzigt dienaangaande. Telken male heeft de regering verklaard, dat men alle vertrouwen op die geldmiddelen schenken moest, en dat er alle uitzigt bestond, dat daardoor, buiten bezwaar der natie, in de menigvuldige zoo gewone als buitengewone behoeften van den staat zou kunnen worden voorzien. Velen opperden dikwerf dienaangaande twijfelingen, maar men besloot altijd daarmede, dat de regering dit niet verklaren zou, wanneer dit niet werkelijk het geval was, daar zij anders van genoegzame middelen, om alle uitgaven te dekken, verstoken zou blijven."

»Hoe is het nu mogelijk" — vervolgt het *Handelsblad* — »dat de regering aan de eene zijde steeds verklaard heeft, dat zij, buiten bezwaar der natie, door de opbrengsten van de Oost, in al de gewone en buitengewone uitgaven zou voorzien, en aan den anderen kant eene schuld van 56 millioen aangaat, waarvoor zij de producten van de Oost, jaren te voren, verpandt, dit verklaren wij niet te begrijpen; dit is weder eene der geheimen van het Nederlandsch financiewezen; terwijl daardoor tevens voorzeker eene operatie zal zijn ontstaan, schadelijk voor 's rijks schatkist, en alzoo nadeelig voor de Nederlandsche natie. Zeker schijnt daaruit te kunnen worden afgeleid, dat de verwachtingen en verzekeringen der regering zich niet bewaarheid hebben, en dat de Oost niet jaarlijks die gunstige resultaten heeft opgeleverd, dat door deszelfs opbrengsten al de uitgaven, welke daardoor moesten worden voorzien, gedekt hebben kunnen worden."

Daarop onderzoekt het *Handelsblad* of het gouvernement geregtigd was, om, zonder toestemming der wetgeving, schulden aan te gaan of de opbrengsten van de Oost te verpanden? Het voert de redenen van een ontkennend antwoord aan, en roept uit: "Hoe is het na dit alles mogelijk, dat de regering op zich zelve, en zonder toestemming noch medeweten der Staten-Generaal, waarvan een deel beschouwd wordt als ook de koloniën van den staat te vertegenwoordigen, schulden aangaat of opbrengsten verpandt? Is het geene ongerijmdheid? Is het niet onbegrijpelijk?"

Zoo spreekt thans het *Handelsblad*, de thermometer van de opinie der menigte. Zoo algemeen en innig schijnt thans de bezorgdheid voor onzen financiëlen toestand.

Maar dat zijn de gevolgen van uw »vertrouwen" *Handelsblad*, van die »eensgezindheid", die uit gerekt geduld en onderworpen geloof moest voortvloeijen. Men wilde immers geene openbaarheid van financiën? Men moest berusten in de wijsheid der vaderlijke regering. Welnu, *Handelsblad*, maai thans wat gij gezaaid hebt. *Tu l'as voulu*, DANDIN.

Maar verder vraagt nu het *Handelsblad*:

»Wat staat de nationale vertegenwoordiging op dit oogenblik en in den tegenwoordigen stand der zaak te doen? Wat zouden wij in derzelver plaats verrigten? Moeijelijk is voorzeker de beantwoording dezer vraag. Aan de eene zijde leidt het voortgaan op den ingeslagen weg ten verderve, aan den anderen kant zou de verwerping der gedane voorstellen welligt eene stremming in de dienst voor den jare 1840 veroorzaken, en den staat buiten de mogelijkheid stellen, aan deszelfs verpligtingen voor dat jaar te voldoen. Hier de toekomst, daar het huidige oogenblik. Neen, die vraag kunnen wij niet beantwoorden. Derzelver oplossing is te moeijelijk. Dat ieder afgevaardigde naar zijn geweten handele! Dat ieder lid der Staten-Generaal naar zijne innigste overtuiging te werk ga. Voor de uit te brengen stem is hij rekenschap verschuldigd aan zijn geweten, aan het dierbare Nederlandsche volk, maar boven al aan den Almagtige! Dat hij zich in dit gewigtige oogenblik, hetwelk wij beleven, de zware pligten, die op hem rusten, wel voor oogen stelle. Dat hij stemme zonder vrees en zonder haat: onbeschroomd; en zich ten voorschrift stelle: *Doe wel en zie niet om!*"

NU OF LATER, ziedaar dus eigenlijk de vraag. Doch hoe kunt gij twijfelen, *Handelsblad*, omtrent de te kiezen partij, indien gij uw dilemma goed gesteld hebt. »Aan de eene zijde *leidt* het voortgaan op den ingeslagen weg *ten verderve*, aan den anderen kant zou de verwerping der gedane voorstellen *welligt* eene stremming in de dienst voor den jare 1840 veroorzaken."

Hoe kan in zulk dilemma de keuze twijfelachtig zijn?

Een *zeker verderf* binnen korte jaren, niet waar *Handelsblad*? of thans *welligt* eene stremming. Want dat *welligt* is onzeker. Twijfelt ooit een verstandig man in zulk geval over de te doene keuze? Uw gebouw kraakt; zult gij het nu laten staan, opdat het binnen eenige jaren *stellig instorte*? of zult gij de gebreken niet langer ontveinzen, maar onderzoeken en verbeteren, ten koste van eenige dadelijke uitgaven, van eenige *stremming misschien* in uw oogenblikkelijk krediet?

Mag eene nationale vertegenwoordiging, die niet slechts de belangen van den staat van heden, maar ook de belangen van den staat van morgen en overmorgen behartigen moet, hier twijfelen over de te kiezen partij?

Indien er meer verteerd is, dan verteerd mogt worden, geleend is, waar niet geleend worden mogt, — wiens schuld is het, wie moet daarvoor lijden? immers de tegenwoordige regering en de tegenwoordige natie. De tegenwoordige natie moet er, des noods, voor boeten. Onbillijk en laag zou het wezen de instorting te verkiezen, omdat zij eenige jaren later komen, en misschien niet ons maar onze kinderen verpletteren zou.

Wat deed de aanstaande opvolger des troons, dat men zijne regering bezwaren zou met een onvermijdelijk bankroet? Mag men hem blootstellen om te moeten boeten voor hetgeen hij niet verhoeden kon?

Indien de dag van heden misdreef, mag dan, om den dag van heden te dekken, — het misdrevene worden bewimpeld, en palliativen aangewend, waardoor de noodlottige teelt groeit en groeit en onvermijdelijk doodend wordt?

Gij hebt brand in uwen schoorsteen, — zult gij nu vertragen den brand te openbaren en hulp te roepen, uit vrees voor de schade die de blusschers u welligt zouden veroorzaken; uit vrees voor de verwijten van onvoorzigtigheid en roekeloosheid, waaraan gij u mogt hebben schuldig gemaakt?

Zult gij daarom vertragen den brand te erkennen, en om uwe kinderen niet aanstonds te laten wekken door het gevaar, wagen dat zij over eenige uren de prooi worden der vlam?

Immers gij zoudt den brand erkennen; gij zoudt wijzer zijn dan uwe huisgenooten die dezelve mogten willen verbergen. Doe evenééns in het financiële gevaar. Openbaarheid gevorderd, en dan gezien wat te doen staat.

Indien er schuld is, dat dan de schuldige de straf drage; zij worde niet tienvoudig op onschuldigen afgekeerd. Liever, daarbij, thans de crisis, in eenen tijd van rust en vrede, dan wat later, als er misschien gisting of oorlog rijst.

CHINA.

Bombay, 12 *sept.* Uit Macao luiden de berigten treurig. Zij gaan tot 27 junij. De Engelsche resident had den 27sten mei Canton verlaten, met 10 kooplieden, die voor eeuwig uit het Chinesche rijk verbannen zijn; zij hebben zich naar Macao begeven. Den 25sten junij bevond er zich nog slechts één Engelsche koopman te Canton. Deze had de vernietiging bijgewoond van een gedeelte der uitgeleverde 20,263 kisten opium; de keizerlijke commissaris liet het stuk stooten, met lijm en zout vermengen en dan in den vloed werpen; men vernielde 300 kisten dagelijks. Het keizerlijk edict, hetwelk den commissaris gelast het opium te Canton te vernielen, eindigt aldus: »Zoo zullen de volken der kust en de vreemden te Canton zien en sidderen." De genoemde commissaris heeft twee besluiten doen afkondigen, waarbij hij aan alle inlandsche kooplieden verbiedt, met de buitenlandsche schepen buiten de haven verkeer te houden, en tevens alle uitheemsche schippers aanraadt, binnen 5 dagen in de haven binnen te loopen of de Chinesche kust geheel te verlaten, willen zij hunne schepen niet door branders vernield zien. (*Allg. Z.*)

DUITSCHLAND.

De *Frankfurter Ober-Postamts-Zeitung* behelst het volgende *officiële artikel*: »*Frankfort*, 6 *nov.* De hooge Duitsche bondsvergadering heeft in hare zitting van 15 september laatstleden het navolgende besluit genomen: »De bondsvergadering erkent met voldoening in het besluit van Z. M. den koning der Nederlanden, groot-hertog van Luxemburg, om in de plaats van het bij art. II van het staatsverdrag, den 19den april laatstleden te Londen gesloten, aan België afgestane grondgebied in het groothertogdom Luxemburg, met het geheele nieuw gevormde, een eene bevolking van 147,527 zielen tellende, hertogdom Limburg, tot den duitschen bond toe te treden, eene bevredigende volvoering der voorwaarde, waaronder alleen

boorte, woonplaats of jaren? Een vreemdeling zal niet ligt door Nederlandsche kiezers worden verkozen; indien zij het doen, zullen er wel buitengewone verdiensten aanleiding toe hebben gegeven, en waarom dan uitsluiting? Om welke reden moet ook de vertegenwoordiger woonachtig zijn in de provincie wier kiezers hem kiezen? De vertegenwoordiger vertegenwoordigt immers het geheele volk, het geheele land? en indien nu sommige kiezers zich beter vertegenwoordigd achten door ingezetenen uit eene andere provincie, op wat grond hun belet hen te kiezen? En waartoe eindelijk eene bepaling van jaren? Het spreekt van zelf dat de kiezers niet ligt een zeer jong mensch zullen kiezen; indien hunne keus op zoodanigen valt, zullen er wel weder bijzondere verdiensten of bekwaamheden de reden van zijn.

Wijders zou elke kamer haren president en vice-president benoemen. Ook wij zien niet in waarom de koning zich hiermede bemoeijen zou. De kamers behooren geheel onafhankelijk in hare werking te wezen.

Eene belangrijke bepaling is ook die, welke de heer ROEST VAN LIMBURG in art. 24 van zijn ontwerp opneemt: »Geen der leden van de Staten-Generaal kan worden vervolgd of betrokken wegens gevoelens, door hem in de uitoefening zijner functiën uitgebragt." Eene bepaling die in onze vroegere staatsregelingen voorkwam, en ook door den heer THORBECKE wordt aangeprezen.

Art. 20 van het Ontwerp luidt: »De leden van beide kamers genieten eene jaarlijksche toelage van ƒ2500, alle kosten daaronder begrepen." En tot adstructie vindt men in eene aanteekening:

»Er is meermalen voorgesteld, de toelage der Staten-Generaal te verminderen. Dit schijnt volstrekt ondoelmatig, tenzij men de toelage geheel afschaffen wil. In dit geval echter sluit men de kamers voor iedereen, die van vermogen ontbloot is. Eene behoorlijke toelage is ook daarom raadzaam, omdat zij, alsdan de leden minder begeerig naar posten maakt. Eene onbeduidende toelage is doelloos, zoo niet schadelijk; zij is eene verspilling aan den rijke; zij is eene onbevredigende uitlokking voor den onbemiddelde. — Vreest men echter ten dien aanzien eene vermeerdering van staatsuitgaven, — wat zwarigheid hierin te gemoet te doen komen door hen, die deelnemen aan de verkiezingen? Men late b. v. elken kiezer bij het intreden der kieszaal ƒ1 betalen."

Men weet dat de *Arnhemsche Courant* ook meermalen afgeraden heeft de toelage der leden van de Tweede Kamer te verminderen. Professor THORBECKE schijnt ook tot dit gevoelen over te hellen. »Bij den minder publieken geest" — zegt hij — »dan in Engeland of Frankrijk, is te duchten, dat de waarneming van eenen onbetaalden, ja met geldelijke opoffering verbonden last, vooral in gewone tijden, wel eens min ijverig zou kunnen zijn. Eene betaling, die men geniet, versterkt het pligtgevoel, of maakt althans de schaamte wakker. In de afgelegen provinciën zal men de keus grootelijks beperken. Men is daar nu reeds vaak in verlegenheid, en de kring van hen, welke zich *en* de moeite *en* de kosten willen getroosten, zal hoe lang zoo kleiner en onbekwame personen zullen, uit nood, verkozen worden. Ja het kan, zoo men daarenboven de voorwaarde afschaft van art. 81 (noodzakelijkheid om uit de provincie te kiezen), gebeuren, dat de staten dier provinciën ten laatste onder de Hagenaars of andere Hollanders onwillig de personen moeten zoeken, gereed om hunne opdragt te aanvaarden."

Burgerlijke Stand.

Van 1 nov. tot 8 nov.

TE ARNHEM:

Gehuwd: N. Naeff met A. de Roos. — J. H. Kuster met A. M. Ruhle. — J. J. Verdier met P. Meijnders. — J. Hermsen met H. Brandjens. — H. de Haas met A. G. Wolters. — W. Fredriks met D. Lobbers.

Bevallen: E. W. de Ronde, geb. Hageman, Z. — M. Lijberse, geb. van den Bergh, Z. — J. J. Stevens, geb. Bast, D. — T. Wijsters, geb. Righart, D. — M. [illegible] — M. W. Hunker, geb. Evertz, D. — H. W. Dambrink, geb. van Manen, Z. — G. Greij, geb. Hulstijn, D. — A. M. Roukens, geb. Barones van Haeften, Z. — J. Schmidt, geb. van Beek, Z. — H. Nijveldt, geb. Beumer, Z. — C. G. Visscher, geb. van Leijden, D. — H. Otten, geb. Esken, Z.

Overleden: A. F. Hasselbach, 6 w. — L. F. W. Goedhart, 1 j 8 m. — J. Kits, 39 j. — J. F. Keuken, 10 w. — J. Wouters, 36 j. — G. J. Oostendorp, 13 d. — H. Hoegen, huisvrouw van L. Martens, 76 j. — B. Hendriks, 9 d.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: J. Berendtsen met T. Driessen. — J. G. de Groot met J. E. Egelink. — H. Havekes met M. C. v. Nunspeet. — P. J. Hellinx met A. E. A. Leitz.

Bevallen: L. v. Zanten, geb. Lansberg, Z. — A. C. Janssen, geb. v. Ravenstein, Z. — B. Brouers, geb. Smitz, D. — G. Vijftigschild, geb. Hendriks, D. — M. R. Woutman, geb. Hernoult, Z. — J. H. Jansen, geb. Cloosterman, D. — H. Arts, geb. Niessen, D. — J. Sommer, geb. v. Ham, D. — J. Bruijn, geb. Pitz, Z.

Overleden: H. Centen, circa 92 j. — J. M. Steer, 2 m. — J. G. Mulder, geb. Wesseling, 84 j. — Doodgeb. D. van ... Stronk en M. W. Hendriks. — T. v. d. Waarde, 77 j. — Doodgeb. Z. van ... Bruijn en J. Pitz. — Doodgeb. Z. van ... Verberck en A. Noster. — A. M. Kroes, 75 j. — J. S. Driessen, geb. Wallon, 79 j. — J. J. Berends, geb. Arts, 84 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: H. Driesen met J. Rutten. — J. L. Petershem met G. Jansen. — T. Polman met A. G. de Weerd. — D. Hemink met A. Meijer. — J. Mulder met H. A. Kersten. — W. Hekkelman met G. M. Klasen.

Bevallen: A. Jebbink, D. — D. Jansen, geb. van Dieren, Z. — N. Gorter, geb. Trel, D. — A. W. M. Carp, geb. Wesselman, Z. — C. Esselink, geb. Scholten, Z. — F. Pot, geb. Bolthof D. — C. E. Cornelissen, geb. Jansen, D.

Overleden: G. Cappelle, 95 j. — J. de Bruijn, 67 j. — C. Zandbergen, 55 j. — J. M. Meerstadt, 4 w. — A. E. Wansink, 14 m. A. de Haan, 22 j. — H. Wassink, 18 j. — G. H. Plettenburg, 2 j. — J. D. Garsen, 23 j.

TE TIEL:

Gehuwd: C. Westerlagen met S. M. Smits.

Bevallen: M. van Dalen, geb. Kooijmans, Z. — J. J. C. Campagne, geb. van Oort, D. — M. Pitlo, geb. van Lienden, D. — J. W. Velders, geb. van Vleuten, D. — H. Joosten, geb. Leenderts, D. — J. M. Nesbach, geb. Huisman, Z.

Overleden: J. W. Verhaar, 3 w. — J. Velders, weduwenaar van P. van Amerongen, hertrouwd met A. B. Reijnhardt, 74 j. — A. Jansen, huisvrouw van W. van IJsendoorn, 54 j. — E. H. T. Conradi, 15 m.

Waterhoogte te Arnhem

Den 9 Nov. 0 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Op den Huize ROOZENDAEL, BIJ ARNHEM, beviel, den 5den November 1839, voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON de Hoog Wel Geboren Vrouwe *BARONESSE TORCK VAN ROOSENDAEL*, Geboren *HUYSSEN VAN KATTENDIJKE*.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *ALETTA EMILIA HENRIETTE CHEVALLIER*, geliefde Echtgenoote van

WAGENINGEN,
den 6den November
1839.

Jb. KNEL.

Heden overleed mijn geliefde eenige ZOON *GERHARDUS THEODORUS JOHANNES*, in den ouderdom van ruim 10 jaren.

ZUTPHEN
6 November
1839.

M. HENNIJ.
Wed. *J H. BARENBRUGH.*
Eenige Kennisgeving.

† † † *In plaats van op Zaturdag* den 16den November, zullen † † alsn, *op Vrijdag den 15den November aanstaande*, des † voordemiddags precies om *tien* uur, ten overstaan van den Notaris Mr. *F. DE BOTH*, op den Huize *de Groote Hoef*, onder *Wehl*, publiek worden verkocht:

Zeven stuks beste WERKPAARDEN; *vier* VAALS- of ANDERHALF-JARIGEN; *een* VEULEN; *twee* zeer schoone EZELINNEN; *negen* dragtige MELKKOEIJEN; *veertien* MAALEN, waarvan de meeste *drachtig*, en de overige *vet geweid* zijn; *zeven* KALVEREN; — en zulks op crediet tot *Michiel* of den 29sten September 1840.

J. F. THIEME, te *Nijmegen*, heeft uit het Fonds van zijnen Broeder *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, aangekocht:

1°. *B. CRAMER*, *Nieuwe verbeterde Geldersche Trap der Jeugd.* Nieuwe (18de) druk.

2°. *A. B. VAN MEERTEN*, gebr. *SCHILPEROORT*, *Premier Vocabulaire Hollandais et Français pour l'enfance, 6me édition.*

3°. Idem. *Suite du premier Vocabulaire.*

4°. *W. C. THURN*, *Algemeen Leerboek en ordelijk onderwijs voor de eerste behoefte der kinderen in hunne onderscheidene omstandigheden en betrekkingen*; 7de druk.

5°. Idem. *Vervolg van het algemeen Leesboek, enz.* 5de druk.

Deze 5 Artikelen behoorden vroeger tot het Fonds van de Firma *SCHALEKAMP & VAN DE GRAMPEL*, te *Amsterdam*.

6°. *Sammlung auserlesener Geschichten und Erzählungen, zum Nutzen und Vergnügen derer, welche die Deutsche Sprache erlernen wollen; 6e Auflage.*

Vroeger tot het Fonds van Wijlen den Heer *H. C. A. THIEME* behoord hebbende.

Terwijl hij zich uit het Fonds van den Heer *W. C. WANSDEVEN*, te *Zutphen*, heeft aangeschaft,

7o. *ABRAHAM*, *de Aartsvader*, in 12 Boeken, door *A. HOOGVLIET*, enz. met het voornemen om daarvan weldra een 12de druk in gr. 8vo te doen verschijnen.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.